

J E L E N K Ö R.

20. szám.

Pest, szombat. Martzius 10.

1832.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (Előléptetés. Pest 's Budát illető kir. tetszés. Brezanóczy 's Pethe halála. Jász és kún kerületek tisztválasztása. B. Szolnok vgyei öröm 's kívánat). Spanyolország. Anglia (vadászatjus. Tengeri erő. Jamajkai zendülés. Alsó 's felsőházi tanácskozások. L. Mayor nagy ebéde). Franciaország (Lameth beszédének veleje). A' Bourbon herceg végintézetét illető ítélet. Lafayette beszéde a' lengyelek iránt). Német szövetség. Belgium. Orosz birodalom. Elegy hírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Felsőes királyunk Február. 20iki legfontosabb határozata Petényi János elhunytával megürült kir. táblabíróssággal Revisnyei Reviczky Imre Pest vármegyei tiszti főügyész Urat méltóztatott kegyesen felruházni.

Értesítetvén felsőes Királyunk sz. kir. Pest városa tisztviselősege különösen Seeber Károly polgármester Úrnak azon dicséretes szorgalmáról, mellyel a' pesti asszonyegyesület jötevé czélait előmozdítván ennek a' Pesten elhatalmazott utszár's házaló kolduzás megszüntetésére ohajtott sikerrel segéd kezét nyujta, Január. 25iki magas rendelésénél fogvást az említett Pest városi tisztviselőseggnek Revisnyei gróf Reviczky Ádám magy. kir. udv. Főkanczellár ó Exja által fejedelmi tetszését jelentetni kegyes volt.

Ugyan e' napon költ, felsőes Urunk tetszésének nyilatkoztatása sz. kir. Buda anyavárosunk tisztviselősege részére is, melly szinte a' budai jóltevé asszonyegyesület irgalmas czélai sikeresítésére fordítván gondoskodó figyelmét, ugyan Révisnyei Reviczky Ádám udv. Főkanczellár ó Exja által értesítetett e' fejedelmi kegyességről.

† Pesten Febr. 2ikán hunyt el T. T. Brezanóczy Ádám 80 évü munkás élte után. Jolsván (Gömörben) 1751ben születvén, Rozsnyón 's Besztercze-Bányán tanult, Szokolczán 's Kassán (mint jezsuita nevendék) végzé felsőbb iskoláit, azután Nagyszombatban a' törvényt. 1777ben a' pécsi főgymnasiumban oktató, 1780ban Kassán rendkívüli tanító, Pozsonyban pedig 1784ben az egyházi törvénynek rendkívüli, 's ugyan azon évben ugyanott a' hazainak rendes

oktatója, 's végre 1807ben a' pesti kir. egyetemnél lön az egyetemi 's különös magyar egyházi törvénynek nyilvános professorává, melly tiszte közben a' törvénykar dekánóságára, a' főtudományszék pedig rectorává is méltaták. 1826diki nyugalmaztatását a' törvénykar előlülősége 's igazgatósága diszesíté. Természeti 's egyházi törvényén kívül több diák nyelven kiadott munkái jelesíték, 's felsőes Urunk mind ezek, mind oktatási számos érdemei végett magyar nemességi boglárval dicsóité. A' hamvadó elhunytak árnyéka szívelje ez intézet szerkeztetőjének tanítványi őszinte kebelből keletkező kiseded hála-nefelejtését sirhalma felett!

† Sz. Somlyón Febr. 23ikán: Kis-Szántói Pethe Ferencz, a' magyar nemzeti szorgalom példás ebresztője, számos jeles elméműveivel literaturánknak csüggedhetlen előmozdítója, az Erdélyi Híradó 's Társalkodó lelkes alapítója, két hazánkbeli több T. Megye. Táblabírája 's t. Febr. 22ről 23ra forduló éjjeli 12 óraker Sz. Somlyón, hová végzete mostohaságától sodortatott, öt napiglani gyengélkedés után elhunyt munkás életpályája 70dik évében. Vég perczenteig józanon eszmélve, minden borzanat nélkül szenderült által az öröklétre idegen karok ápolgatási közzött ugyan, mindazáltal feles érdemeit kelőleg méltatni tudó minden kéthazai Magyar áldásitól körüllebegve. A' tetemes életküzdés után elpihentnek lengjen örök béke anygala sírja felett!

Jászberény Febr. 28ikán: A' T. Jász és két Kun kerület f. h. 20ikán tartotta itt T. Gyöngyösi Somogyi Antal nádori Főkapi-

ány előlülése alatt tisztválasztó székét, melly alkalommal mind azon tisztviselők, kik részint nádori redeletnél fogva állandóan viselik hivataljokat, részint időszakosként megújított szabad választás útján nyerik tisztjüket, ezek: nádori alkapitány: Fazekas András; főjegyző: Mihákovics József; aljegyzők: Kovács Tóbis, Muhoray András; lajstromzó 's tiszteletbeli aljegyzők: Barcsik Márton, Horváth Antal 's Darázs Pál; hadi főadószedő: Taczman István; honi főadószedő: Vágó Pál; aladószedő: Küry József; főügyvéd: Kálmán Sándor; alügyvéd: Gózon László 's Bathó Ignác; tiszt. alügyvéd: Jerney József; számvevő 's tiszt. nádori táblabíró: Újj Péter; jászkerületi kapitány: Makó Lőrincz; nádori táblabírák: Eördögh József 's Barcsik József; nagykun kerületi kapitány: Illésy János; nádori táblabíró: Bozóky András; kiskun kapitány: Péter Zsigmond; nádori táblabírák: Szabó József 's Endre László; jász esküttek: Tóth György, Vágó Ignác 's Horváth Pál; katonabiztos: Alavander József, Pethes Mihály 's ifj. Ágoston András; nagykun esküttek: Várady István 's Kenéz Mihály; katonai biztos: Bozóky István 's Hajdu Mihály; kis kun esküttek: Péter Imre 's Móczár Ferencz; katonabiztosak: Máár Benedek 's Balajthy Vendel; tiszt. nádori táblabírák: Péter Imre 's idősb Ágoston András; jászsági orvos: Pirkler Thadé, nagykunsági: Balogh József; kiskunsági: Baros Sámuel 's Tóth József; seborvosak: Baros Sándor 's Lossoyi Mihály. Hála béke-szellemü rendeletünk (statutum) egykori alapítóinak, melly szerint tisztválasztásunk semmi zajgás vagy torok-rekedésre alkalmul nem szolgálhat, községi szavazások intézvénn annak egész folyamatját; de tisztelet csügedhetetlen fáradozásu tiszteinknek is, kik 's jelesül Makó Lőrincz Mihákovics József, Tóth György 's több ősz tanácsu férjfiaink jobbadán hivataljoknak élve a' közjót választák jelszavul 's tiszt- és tét-alapul 's az annak valószínűsítésére szánt hazafi törekedés szent Mindenök!

Kolozsvár Febr. 28ikán: Nemes Belső-Szolnok vármegye üdvezlő fényes küldöttsége Febr. 20ikán előleg mutatá be a' fejdelem-ségi főkormány előtt a' kir. Felső 40edévi uralkodása ünnepére örömmel társas ohajtásit, egyszersmind azon országos kívánatu kérelmét: méltóztatnék a' főkormány törvényes kötelességinél fogva, mint a' Felső 's népközötti közbenjáró, a' minden jó hazafitól általányosan ohajtott törvényszerinti országgyűlésnek mennélelőbbi tartatását hatóság odajárulása által kieszközleni. (Erd. Híradó.)

Martz. 6ikaig 97 törvényhatóság szabadult már meg hazánkban a' cholerától, 's az 537,199 lepte személy közül 296,014 gyógyula ki, 237,066 pedig elhala. Kolozsváron már Febr. 26ikán tartatott a' „Téged Isten dicsérünk“ veszélyszüinti halaképen.

SPANYOLORSZÁG.

Madrid Febr. 13. A' napokban hivatalos jegyzék nyújtott be az udvarnak az angol és francia kormánysekektől, mellyben előre bocsátván, hogy dom Pedro Parist elhagyja 's Portugáliába készül a' végett, hogy dona Maria királyné jusait megismertesse 's annak, mint leányának, kiskorúsága alatt a' regensséget áltvegye, reményli Franciaország (és Anglia), hogy Spanyolország semmikép sem fog az itt történhető eseteknél közbejárulni. A' mi udvarunk, mint mondják, azt felelte, hogy minekutána ő dom Miguel Portugália királyának isméri, nem vonhatja meg tőle segedelmét azok ellen, kik koronáját el akarnák rabolni. Azonban az angol consul utóbbi udvarlása óta a' határszéli sereggyűjtés lassabban foly 's némelly csapatok parancsot kaptak visszatérésre.

Lizabonban rosszul mennek a' dolgok. A' spanyol határszélek felé lakó nép azt kezdi hinni, hogy Portugáliát Spanyolországgal össze akarják kapcsolni; mire a' két nemzet egymás iránti régi gyűlölsége újra feléledt. A' kormány tehát, hallván, hogy a' határszéli lakosok ellen akarnak szegülni a' Spanyolok beléptének, parancsot küldé oda

a' hazug hir-terjesztők elfogatására. A' kormány igen nagy pénzsűkében van. A' pénzváltók (banquier) nem akarják a' status papirospénzét elfogadni, a' kir. bank kiadott czédulájit (banknotájit) nem váltja be, az erőltetett kölcsön nem halad, 's ha ez így megy, a' kormány legsürgetőbb költségeit sem fogja megtehetni. Ugy is a' katonaság kenyérnél egyebet nem kap, 's erőszakkal kénytelen szükségait a' főváros lakosától kicsikarni.

A N G L I A.

A' mostani angol tengeri erő 134 hadihajó (közötte 10 gőzhajó) öszveleg 3657 álgyuval. 50 tesz honi szolgálatot, a' többi 84 külön állás-köröken dél 's éjszak-amerika, kelet 's nyugot-India, Afrika körül 's a' földközi tengeren vitorlázgat. 6 hét alatt 30—40 lineahajós flotta tökéletesen felkészülhet. Ezekre 's a' szárazföldi katonaság tartatására 18,458,774 ft sterling fordított 1829ben, 1830ban 16,746,074, 1831ben pedig 17,252,963 ft sterling.

Jamajkai legujabb tudósítások egy néger zendületről értekeznek. Azon hir terjede t. i. el közöttük, hogy felszabadulások már elhatározottak 's a' királytól is helybenhagyottak; innét azon gondolat ötlött eszükbe hogy emancipatiojokat önmagok hajtsák végre. Tömérdek ültetvényt (Pflanzungen) kirablottak tehát vagy elpusztítottak. A' szigeti kormányzó egy felszólítást bocsáta közre 's a' király nevében minden rendre térőnek kegyelmet hirdete, különben a' legszigorubb törvényszerinti fenyítést; kivánt foganatu is lön intése, mert a' feketék jobba da szívébe szállván önkényesen megtért, nyakas része pedig a' sziget belsőjébe vonult ugyan de üzetve, 's már agyonverteik száma 200ra megy. Több fogoly meglövetett, 's köztök egy felekezett néhány missionarius is mint lázra buzdító. Több hathatós rendszabás tétetik a' csend szapora visszaállítására.

Az Atlas czimű ujság azon panaszkodik,

hogy a' pairnevezésről, mellytől ítélete szerint a' reformbill sorsa függ, folyvást hallgatnak a' ministerek. A' Couriér erre azt jegyzi meg: „Kedvetlen dolog, igaz, hogy lord Grey szükségesnek véli e' tárgyban a' hallgatást, de hogy az ő 's a' reformbill elleni hallgatnak, az szinte megjegyzést érdemel és sokkal is örvendetesb. Ha a' reformot ellenző pairek udvarlásai a' királynál valami sikerűek voltak volna, azt ezek minden bizonnyal kitrombitálnák, 's épen abból, hogy ők hallgatnak, azt lehet következtetni, hogy, mint hire volt, lord Grey csakugyan carte-blanchet (albát) kapott az érdeklett kinevezésekre. De a' pairnevezés, kivált ha tetemes, mindenkor csak kisebb rossz, mint a' millyen a' reformbill ált nem menése volna, 's így ha gróf Grey minden pairnevezés nélkül is áltviheti a' billt, úgy ime', különben menthetetlen, halogatás tökéletesen helyre van ütve, 's őt a' nemzet nem csak mint hazafi, hanem mint igen ügyes ministert is fogná becsülni.“ A' Spectator így sorozgatá minap a' reformbill főbb ellenzőit: a' királyné, Auguste és Sophie Gloucester heczegasszonyok, az udvari dáma, Gloucester, Cumberland kir. Wellington, Aberdeen herczegek, Sir Robert Peel és társaik, az egész európai diplomatiái test (Talleyrandot kivéve), Lieven herczegnével együtt, ki mint szép asszony nagy behatással van a' dologra 's a' t. Mindent megfontolván a' reformbill sorsa igen kétséges 's azt a' londoni közvélemény is igen félti.

Az alsó ház Febr. 20diki ülésében panaszlá Robinson ur, hogy a' londoni kikötőből elevező hajók nem kapnak többé tiszta egészséglevelet, holott a' nyavalya mind addig csak kevés haladást tön a' fővárosban. A' kereskedés, ugymond, rettentő akadékot fog szenvedni. Thomson ur 's lord Althorp azt felelik: szoros kötelessége volt a' kormánynak, mihelyest a' nyavalya kiütéseiről hivatalosan tudósított, ezt a' legalkalmasabb móddal a' többi (külföldi) kormánysszékkal is tudatni. — Hírek érkezvén

Jamaikából egy ott legujabb kiűtött szerencsen lázadás felől, Bruge urnak ez iránti kérdésére azt felelé lord Howick: hogy arról a' közönség tökéletes tudósítást fog kapni, mint-hogy lord Goderich minden hivatalos levelet, melly e' tárgyban a' sziget kormányzójától érkezik, a' Gazettebe fog iktattatni. Erre a' ház a' reformbill további vitatását vette elő 's azt más nap is folytatá. (Azóta hihetőleg a' felső házba ment ált a' reformbill.)

A' felső ház Febr. 21diki ülésében több kérelmet nyujta be lord King Irlandból a' tized eltöröltetése iránt, mellyekben azon gondolat is érintetik: mi jó lenne, ha minden egyházi személyt nem a' status, hanem magok az illető vallásbeliek fizetnék. Gróf Roden jelenti, hogy a' következő csütörtökön kérelmeket adand be az irlandi újabb nevelés- és oktatásrendszer ellen; végre a' londoni püspök panaszlá, hogy az egészségi biztosság ajánlatára több iskola záratott be Londonban.

A' londoni Lord-Mayor nagy ebédet ada Febr. 18ikán a' ministereknek. A' kül-oroszági követek közül egyedül Talleyrand jelent meg. Midőn lord Grey 's ministertársai egészségökért ürültek a' poharak, a' nemes lord ezt köszöntében többek közt ezeket is mondá: „Mikor mi a' király tanácsába léptünk, legelső gondunk is a' közterhek könnyebbítettése volt, de fájdalom, többször esett ugy, hogy midőn már a' költség-kevesbülést csaknem elértük, új 's tetemes költségeket valánk kénytelenek tenni. Azonban ebeli törekedésink nem szüntek meg. Hogy akadályok 's nehézségekkel küzdenünk kelle, kiki tudja, de ezen akadályok egész terjedékét csak az tudhatja, ki érzette. Bizodalmasan reménylem, hogy Európa békesége fen fog tartathatni. Francziaországi viszonyinkra nézve egyet értek a' Lordmayorral, 's azt hiszem, elmúlt már azon idő, pedig örökre, midőn az emberek olly balvélekedéssel voltak, hogy egy nemzet a' másikkal természeti ellensége lehet. Remény-

lem, hogy ezen oktalan, politikátlan, nem keresztyén principium helyét egy más felvilágosultabb foglalandja el 's azon meggyőződés, hogy Anglia 's Francziaország között csak tudományi 's művészeti vetélkedés foghat helyet 's csak azon elsőbbségre lehet és kell a' két országnak törekednie, mellyet a' polgári jobb 's czélirányosb szerkezet 's az ebeli okos javítások adnak. A' reform fontos ügyére nézve, bár mi fog történni, minket ugyan gyávaságról 's henyeségről nem fog az ország vádolhatni; de ugy hiszem, nincs messze már azon nap, midőn egymásnak fáradozásunk szerencsés végén 's kimenetelén örvendhetünk.“

A' cholera ragadósságát Londonban sem hiszik többé, ámbár még az ebeli óvó rendelkezések nem szüntek meg. Csudálatos az igaz, hogy a' roppant városban, hol annyi az inség, tolongás, egészségtelen hely 's t. e. tíz nap alatt csak 40 betegült meg, jóllehet fele holt el ezeknek t. i. (21).

FRANCZIAORSZÁG.

A' püspöki fizetések csökkentéséről többi közt még ezek fordultak elő a' követházban: Az illy kíméletlen 's politika-elleni rendszabás igen sértheti a' papságot, mellynek revolutionk különben sincs inyére. Párisban közügyinkbe folyások észrevehetlen ugyan, de bezzeg uralkodik ám az ország dél 's nyugati részeiben! 's e' pontbul alig kímélhetni azt eléggé. Az új franczia egyház nagy figyelmű politikai alkotvány álladalmunkra nézve, mivel nem csak mitsém vár emettől, hanem inkább az egyházi ügyeknek a' világi hatalomtól elválásokra törekszik, a' kamara pedig az illyes fizetések kevesítése által inkább kezére dolgozik ezen tisztsovárgó 's ábrándozó babonás pártnak. Hasznos lenne statusunk igyekezete, ha papjait seminariumi javítások által művelgetné, hathatását hittudományra 's tudós foglaltosságokra irányzaná, 's magasb egyházi tisztséggel az érdemet 's tudományt biztosítná, mert soha sem lesz Francziaországnak tudós egyháza, mig ez babonás maradand, az il-

lyest pedig díj-kevesítéssel nem hogy elnyomná, sőt új lángra lobbantja. Giraud ur inté a' ministeriumot, hogy a' carlista papokat zaklatni 's üldözni szorgosan óvakodnék, fogamatosh és törvényszerintibb eszköz ugymond eszök térítésére egész fizetésüket megtagadni mindaddig, mig szó-székeiket politikai szónokságra használnák. Kímélőbbben vélekedék Lameth ur, 's leginkább ifju tisztársit a' papságon elkövetett néhai igaztalanságokra 's baromi bánásmódra emlékezteté, egyszersmind érdemei közé számlálta ('s méltán) hogy akkor (1790) 300 papot menthete vízbe-fojtatástul meg g. Kötelességinket, chartánk határozza meg, mond tovább az ósz vitéz, szerinte nemzetünk nagyobb része chatolika hitet vall; inkább azok akaratjaként irányzanók tehát viseletünket, kiket letapodunk. Vallást a' moráltól nem választhatni el, ezen kívül pedig nincs igaz szabadság. Keresztyénség törte meg a' civilisatio utját, 's erősebb ingatlanabb talpra telepíté a' morált; minden kormányfi (Staatsmann) az ó 's újabb időben, kik t. i. e' nevezetere méltók, főtámaszát vallásban keresé, mivel ez legjobban igazgatja világunkat. Maga Napoleon is régi jogaiha (jusaiba) helyezé a' religiot vissza, jól látván hogy ez boldogítja leginkább a' népeket. De mind efelett van még a' vallásban olly érzelmünkhez szóló valami, melly sokszor épen ellenkezőjét kívánja annak, a' mit világi becsületünk javasol. Mind az a' mit mondtam, csak rövid 's hiányos előterjesztés, millyest egy féktelen hadi táborozásokban elaggott katona adhatott elő, kívánhatom mindazáltal hogy a' kamarák szivökbe vésvén örök emlékökre méltassák. Vajha sok lenne Lameth-gondolkodású közöttünk is!

Páris Február. 22ikén: A' király marschall Mortier trevisoi herceget rendelé az orosz udvarhoz személyviselőjévé.

A' polgári törvényszék első kamarája kihirdeté már ítéletét a' bourbon herceg végintézete iránt az Aumale herceg 's Feuchères asszonyság ellen fenforgó perben. E' sze-

rint a' herceg végintézete törvényesnek alapított meg. A' királyfi (Aumale herceg) általános örököse marad; Feuchères asszonyság kap 1) készpénzben 2 millio frankot. 2) St. Leu várát 's térét minden odatartozó holmival. 3) Boissy várát 's jószágát szinte mindenestül. 4) Montmorency erdejét. 5) Morfontaine uradalmat. 6) Az asszonyság eddig lakta bourboni palota szárnyát, minden tartozékostul 's 7) ugyan e' szárnyi lakásban található házi butort, hintókat 's lovakat minden készület, podgyász 's lom-tárral. Azonban Feuchères asszonyság a' pörbeli irományok bentartóztatását (ki nem nyomtatását vagy megsemmisítetését) sürgető kérelmétől elmozdított.

A' követkamara Febr. 22dik és 23diki üléseiben a' kereskedés és országos munkák (utak, hidak, csatornák, révek) feletti költségek forgának vitatás alatt 's a' biztosság ajánlatit kevés változtatással elfogadák. A' csak röviden említett Febr. 21diki ülésben a' belső ministeriumbeli költségek azon szakaszánál, melly a' spanyol, olasz, portugál, lengyel kivándorlottaik felségelésére 600,000 frankot kíván, hosszu és heves vitatás támadt Mauguin, Lafayette urak 's a' ministeri tanács előlölője között a' Lengyelekre nézve, kik iránt a' ministerium bánását Mauguin ur keménynek, igaztalanak 's minden sympathiával ellenkezőnek állítá; Dupin ur a' ministerium mentségére azt hozván fel, hogy némellyek a' Lengyelek közül czimborázat 's engedetlenség által ellenséges indulatot mutattak az ország iránt; amazok védelmökre Lafayette szólalt meg. Azt kívánom ugy mond, hogy ha vannak idegenek a' hazában, kik alattomos koholásokba ereszkedtek a' kormány ellen, azok neveztesenek meg. Azon közben kinyilatkoztatom az urak előtt, hogy minekünk szent kötelezetésünk van több nemzetbéli kivándorlottak iránt, mellynek megfelelünk illik. Igen is, uraim, nekünk kötelességünk különösen azon hős katonákat, kik Oroszország előseregéül valának

ellenünk szánva, 's kik most a' halál vagy Sziberia elől keresnek hazánkban menedéket, minél nagyobb számmal, 's minél szívesebben befogadnunk. Mert ez az ellenünk szánt elősereg (avantgarde), maga az (orosz) haditest ellen fordítva fegyvereit, mente meg minket a' háborútól. Eleinte nem akarák ezt a' házban hinni, de én megmutattam 's végre el is hitték. (Perier ur morog valamit, de nem értik.) Lafayette: kételkedik e még praesidens ur, hogy Oroszország hadat akart ellenünk indítani? (kaczagás). A' Lengyelek fordították el tőlünk a' háborut, 's a' nemzet közönetének irántok nagynak, igen nagynak szabad 's kell lennie. A' jelen környüállásokban meg nem tagadhatják az urak a' lengyel bataillonok állittatását. Némellyek közülök lengyel zászlót is kívánnak. Ám, hiszem a' francia nép felsősége nem szenvedne ez által semmit is, 's a' lengyel nemzetiség, mellynek fentartatását az urak megígérték, ismét feléledne azon zászló alatt, mellyet ők honunkban viselnének. Ha valamelly idegen kormánysszék gyűlölsége (a' Lengyelek iránt) megsértve talán magát e' rendszabás által, ugy ez nekem új ok volna azt még inkább sürgetnem, mert gyávaság és illetlen dolog Franciaországhoz az illyes követeléseknek engedni. — Perier ur ezekre azt mondja: hogy a' főváros akkori pezsgésében nem lett volna tanácsos 4, 5, 10,000 Lengyelt Párisba bocsátani, hogy szükséges módosításokkal minden kívándorlott kapott utilevelet 's pénzt, hogy nem elég egy nemzetnek felkelni a' tyrannismus 's elnyomatás ellen, hanem meg is kell a' kezdet lehető kimenetelét gondolni 's önjerejét jól felszámítani, hogy a' mostani francia kormánynak nem volt, de nem is lesz az politikája, hogy a' támadókat bár hol is segelje, biztassa, uraikat lerázza, a' nélkül, hogy tudná, mi lesz azután belőlök 's a' t. 's a' t. A' szakasz költségei meghagyattak.

Paris városa egyévi költségei 38 millióra mennek, 21 $\frac{1}{2}$ milliót a' vámsoromp-

nál vesz be a' város 's még is közel négy millióval kevesebb a' bevétel mint a' költség.

Néhány elmés fiatal Francia „Mephistopheles“ czim alatt ujságot bocsát ki Brüsszelben, melly csupa játszi csipdezés 's elmés guny.

NÉMETSZÖVETSÉG.

Freiburgi professor és doctor báró Reichlin-Meldegg Sándor a' catholika egyház kebeléből az evangelica-protestans hitfélhez általtért. Okait egy folyóírásban szándékozik közleni a' közönséggel.

A' württembergi király megtiltá birtokában a' politikai czélu egyesületeket, mellyek t. i. az országgyűlési tárgyak meghányatása 's a' követeknek adandó utasítás vagy velök értekezés végett állának össze; mivel, ugymond, az egyes polgárok minden illy nemű jusát a' követválasztásbeli jus határozza el. Szászországban a' „Teutsche Tribüne“ czimű, szabadon politizáló ujság (most Homburgban jó ki) bevitele 's terjesztetése eltiltatott. E' két hivatalos daraból világos, hogy a' német nép több 's elevenebb részt vesz kormánya dolgaiban mint eddig 's mint talán hasznát veszi. Fél tudásnál kiválta' politikában nincs rosszabb. Volt olly idő, hogy az emberek nem okoskodtak a' vallásról 's minden jól ment. Egyszerre okoskodni kezdenek, 's mi lett a' vége? reformatio; szinte volt idő, midőn az emberek nem okoskodtak a' politikáról 's minden jól ment. Egyszerre okoskodni kezdenek 's mi lett belőle? revolutio. — Kell javítás, de nem erőszak.

BELGIUM.

A' belga várak iránti egyezést, mint a' Dec. 14iki határozat kívánja, két hónap alatt azaz Február. 14ikeig kelle vala a' többi hatalmasságnak aláírni: Ausztria, Porosz, Anglia 's Orosz birodalom meghatalmazotti tehát ez nap ujolag Londonban gyűltek össze, 's a' belga képviselő egyeztetével Martz. 15ikeig halaszták el udvarok megegyezését 's hozzájárulását.

A' belga hadminister, Bruckère, elbo-
csáttatását kérte 's megkapta.

OROSZ BIRODALOM.

Az orosz birodalmat, mint Merkurjok ál-
lítja, az 1829iki összeirat szerint 49 millionyi
lélek lakja, külön Oroszországot 43,700,000
Finland nagyhercezséget 1,250,000, 's Len-
gyelországot 4,050,000 Georgia, Inverski,
Mingrelia, Guriel, Örményország 's általjá-
ban Kaukaz minden déli tartományi lakosit
1,200,000-re tehetni. Katonasága ide szám-
lálván a' hadkedvelő Kozák, Kalmuk, Bas-
kir 's Mongolokat 743,537. A' költöző 's ál-
landó vadbőr-adózású Szibériaiak 400,000-en
lehetnek. Papsága közt 6638 tatár, mola 's
150 kalmuki láma.

Egy orosz császári ukáz meghagyja, hogy
a' lengyel királyi rendek az orosz császár-
riakkal ujabban összeolvasztatván, ezentul
a' közös rendi káptalan öszvest „orosz császár-
ri királyi rendek káptalanjának neveztessek
's hogy rangra nézve a' szent Newski Sán-
dor-rend (orosz) a' fehér sas (lengyel), 's
a' sz. Anna-rend (orosz) első rangu kereszt-
je a' sz. Szaniszló (Stanislaus, lengyel) el-
ső r. keresztje előtt álljon.

ELEGY HIREK.

Portsmouthban 24 óra alatt gőzerőmű ál-
tal most 160,000 font hajói kétszersültet
(Schiffszwieback készítnek, 's pedig az ed-
diginél jobbat. Nyolcz vagy tiz illyes mű-
szer a' legnagyobb angol flotta szükséginek
is megfelellhet mind a' mellett, hogy napon-
ként fris eledelt szolgáltat.

A' bristoli várási tanács törvény ele-
jébe fog idéztetni az utóbbi zavarokban mu-
tatott viseletiért.

Sussex herczeg nagy vacsorát adott minap,
mellyre valamennyi londoni tudós társaság
's collegiumok tagjait kivétel nélkül meg-
hívá. Közel 500 személy volt jelen.

Az irlandi protestansok felírása a' ki-
rályhoz, mellyel gróf Roden Febr. 13dikán
indult el Dublinból, talán a' legfontosabb
mind azok közt, mellyek valaha király ele-
jébe jutottak. 236,000 aláírt név 2000 per-

gamendarabot tölt be, egyegy levél 2 láb 3
hüv. A' levelek össze vannak füzve 's egy ke-
reken járó hengerre tekergetve, minél fogva
ezen felírás a' király elejébe nem vitetni, ha-
nem targonczáztatni vagy talyigáztatni fog.

Irland Tipperary grófságában már 76 köz-
ség tagadá meg a' tizedet, Waterfordban 9,
Corkban 7, 's így tovább öszveleg 100.
1830ban 90,776, 1831ben pedig 97,371 bal
gyapjút vittek be külföldről Angliába.

A' cantoni angol kereskedőség még sem
kapott a' chinai hivataloktól elégtételt. Fo-
yuen egy utóbbi előterjesztésre így felelt:
„Én Fo-yuen, a' negyedik hónap tiz első
napjaiban meg fogok az angol társaság factor-
ságában jelenni, hogy panaszaikat megértsem.
A' factorság az én parancsom alatt áll. Magam
személyesen jövök el, 's ha ne tán a' bar-
bárok (az Angolok) szemtelenek lesznek
azt mondani, hogy én nem törvényszerint
cselekszem, akkor az álgjuk mennydörgő
szavaival fogok élni az ó kiirtatásokra. A'
barbárok nem érdemelnek semmi tekinte-
tetet, 's az ember még használ nekik, ha ő-
ket kiirtja.“

Toulonból írják Február. Sán: „Ma reg-
gel kelet felé láták az örök a' kiindult se-
regosztályt evezni. Ide katonaság érkezett
Marseilleből. Cornelia Corvett ma jött meg
Navarinból; beszéli, hogy egész Epirus, Ru-
melia 's több más tartomány fellázadt az
ujpraesidens ellen. Az Argosnál álló orosz
hajós sereg erősödést kapott a' fekete ten-
gerről.“ (Bécsben Febr. 13án azon hir ter-
jedett el, hogy a' Francziák Ancona- 's Ci-
vita vecchiánál szállottak ki, mire a' bécsi
papirosak bece nagyot csökkent, de később
ujra emelkedett.) Csakugyan ki is szállottak
már Febr. 24.

A' „Moniteur Algérien“ első száma Jan.
27dikén jelent meg Algirban arab 's fran-
czia nyelven. Jobbadán hivatalbeli 's keres-
kedési tudósításokat közlend.

Borussziában a' legfőbb hivatalokra sem
kivántatik nemesi születés vagy nemessé-lé-
tel, így a' mostan igazsági ministerré lett

Mühler a' kabineti határozat bizonyítása szerint nemtelen ágbeli, 's a' financz-minister is polgári sorsu maradt kormányra lépte után is. Itten tehát nem a' születés vagy nemeslét 's birtok ügyesít vagy érdemesít nyilvános vagy kormánytiszttségre, mint nálunk jobbadán, hanem a' tudomány 's érdem, pedig Prusszia képviseleti törvényalkotvánnyal sem bír még mindeddig, mint édes Hazánk.

A' „deutsche Tribüne“ e' f. eszt. 29dik száma felszólítást közöl egy a' sajtószabadságot előmozdítandó nyilvános egyesületre. A' bajor király Febr. 18ki parancsa által ezt általánosan eltiltja, mivel azt ugymond az egyes német szövetségi tartományok önállóságával (a' szabad városokét kivéve) 's monarchiai elyre alapított alkotmányokkal 's így a' bajor törvénnyel is egyesíthetetlennek látja, e' miatt minden tisztviselőt hivatalvesztés alatt eltilt a' benne részesüléstől, politziáját figyelmezteti az egyesületi terjedésnek oktatás-általi gátlására, 's minden párt-hívét törvényszéki zaklatás alá vettetni kívánja, egyszersmind ez iránt értesíttetni.

Hanauban ismét zavargás történt a' polgárság 's katonaság között, egy ottan keresztül utazó lengyel tisztén néhány garázda őrhuzsár által történt méltatlankodás miatt.

A' trieri püspök (Hommer ur) körlevelet bocsáta megyéje (catholicus) papjaihoz, mellyben jelentvén, hogy a' sz. Simonisták egyesülete kártékony oktatásit térítgetők (missionarii) 's a' „Globe“ czimű párisi sz. simonista ujság ingyen osztogatása által Németországban, jelesül Prussziában is kiterjeszteni szándékozik, felszólítja őket, hogy mihelyest illyes térítgetők nyomába jutnak parochiájokban, ezt azonnal a' püspökkel tudassák, hogy ő, a' mennyiben

a' dolog a' catholika vallás épségben tartását illeti, jó eleve czélirányos rendszabásokat tehessen.

Barbadosban (az antillai szigeteken) Aug. 10ik 's 11ik közti éjjelen egy orkán, (melly már 1780 óta nem dühösködék ott) az egész gyarmatot elpusztította, 3000 lakost elölt 's majd annyit megsebesített.

A' konstantinápoli „Moniteur Ottoman“ ezentul örmény és görög nyelven is fog iratni, mire a' helybeli görög patriarcha körlevel (circularis) által felszólítja egyháza papjait, hogy a' szultán kegyét ezen közhasznu 's felvilágosodást terjesztő intézetben megismervén, az ujságot előfizetésök által segéljék.

A' mailandi ujság Bolognából Febr. 15dikéről jelenti: hogy ezen utóbb nevezett városból az ausztriai seregek ismét elvonulnak, jelesen hogy abból Febr. 20ikán Luxem ezrede 's a' bajor király lovas ezredének egy csapatja előbbi szállására kétségtelenül visszatér.

Peking vidékén erős földrengést érzettek a' mult év másik felében. Mondják, a' császár harmad negyed napra is könnyezett: „hogy lehetséges vala illyes minek az ő császári székéhez vagy mint a' Chinaiak önbirodalmokat nevezgetik, az égi országhoz (himmlisches Reich) olly közel történnie.“

Pénzfolyamat:

Bécs (Martz. 7kán) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{2}{3}$ p. p.
— 4 pC.	75 $\frac{1}{2}$ —
— 1820diki nyeres. kölcsön	172 $\frac{1}{2}$ —
— 1821diki	119 $\frac{1}{2}$ —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. bankó-kötel.	47 —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCt kötel.	37 $\frac{2}{3}$ —
Bank-actiák v. részvények darabja 1110 $\frac{1}{2}$	—

A' gabonának pesti piaci ára Martz. 9kén 1832.

Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	123 $\frac{1}{4}$	116 $\frac{2}{3}$	106 $\frac{2}{3}$	Zab	29 $\frac{1}{4}$	28	26 $\frac{2}{3}$
Kétszeres	83 $\frac{1}{4}$	80	76 $\frac{2}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	50	48	46 $\frac{2}{3}$	Köles kása	—	—	93 $\frac{1}{3}$
Árpa	40	36 $\frac{2}{3}$	—	Kukoricza	36	34 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{4}$

Szerkezteti Helmezczy — Nyomtatja Landerer.